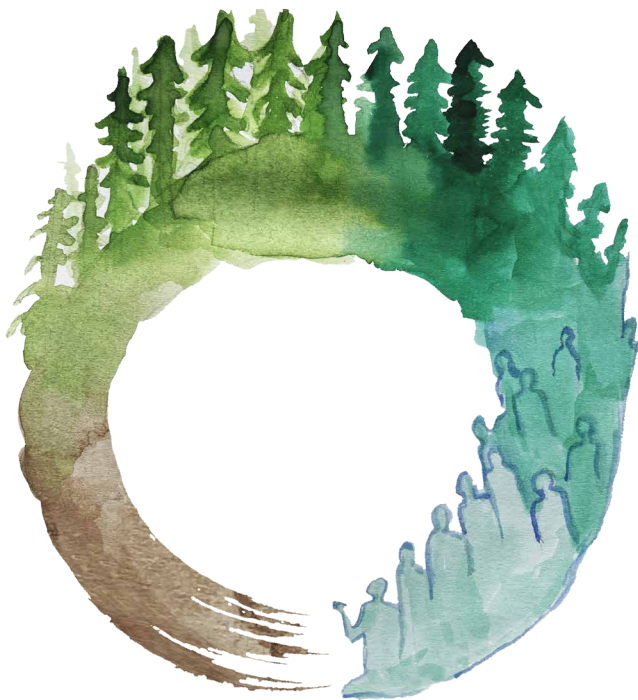

PŮDA, DUŠE, SPOLEČNOST

o potřebě souladu lidstva se Zemí

SATIŠ KUMÁR
Překlad Vojtěch Ettler

PŮDA, DUŠE, SPOLEČNOST

o potřebě souladu lidstva se Zemí

SATIŠ KUMÁR
Překlad Vojtěch Ettler

*Překlady citovaných textů jsou, není-li uvedeno
jinak, dílem překladatele Vojtěcha Ettlera.*

Soil, Soul, Society: A New Trinity for Our Time

Copyright © Satish Kumar 2013

First published by Leaping Hare Press, UK, 2013

Translation © Vojtěch Ettler, 2023

Cover illustration © Eliška Charvátová, 2023

Czech edition © GRADA Publishing, a.s., 2023

ISBN 978-80-271-3629-2

OBSAH

Satiš Kumár:

Ztělesnění odvahy a tvořivé vize / 9

Poděkování / 13

Předmluva / 15

Úvod / 17

1. PŮDA, DUŠE, SPOLEČNOST / 23

2. SVĚT V LOTOSOVÉM KVĚTU / 61

3. BUĎTE SAMI TOU ZMĚNOU / 81

4. THÁKUROVA MOUDROST / 107

5. HLAVA, SRDCE A RUCE / 125

6. MALÉ JE STÁLE MILÉ / 147

7. NOVÉ A STARÉ POJETÍ / 175

8. DOBROTIVÝ VESMÍR / 183

Seznam použité literatury / 197

Další knihy Satiše Kumára / 199

*Věnováno mým přátelům a hostitelům
Jamesi a Margaret Sainsburyovým*

SATIŠ KUMÁR: ZTĚLESNĚNÍ ODVAHY A TVOŘIVÉ VIZE

Už více než dvacet let se Satiš Kumár řadí k mým nejdražším přátelům, a to nejen pro svou vřelou a inspirativní povahu, ale také proto, že díky naší spolupráci v komunitní škole Schumacher College i jinde jsem poznal mnoho dalších vizionářů.

Mezi oněmi převratnými mysliteli byl mimo jiné archetypální psycholog James Hillman, který ve své úchvatné knize *Klíč k duši* (Portál, 2000, přel. Hana Kašparovská) hlásá tezi, že na svět nepřicházíme jako nepopsaný list, ale že už se rodíme s vědomím toho, kým jsme a kudy se má ubírat náš život. Na důkaz svého tvrzení Hillman uvádí mnoho přesvědčivých příkladů lidí, jejichž osud se od takového niterného vědomí odvíjel, ale podle mě by bohatě stačilo, kdyby své tvrzení podepřel životem svého přítele Satiše.

Proč by jinak devítiletý chlapec z Rádžasthánu oznámil své rodině, že nastal čas, aby odešel z domova a připojil se k džinistickým mnichům, kteří chovají život v takové úctě, že je to řadí k nejpřísnějším duchovním řádům, kdyby už v hloubi duše nevěděl, že se má stát poutníkem po Zemi? Co jiného mohlo

způsobit, že když si Satiš v osmnácti palčivě uvědomoval utrpení a nespravedlnost ve světě, žebravý řád na popud vnitřního hlasu opustil a zapojil se do nenásilné kampaně Vinoby Bháveho, usilující o pozemkovou reformou v Indii na základě učení Mahátmy Gándhího?

Jak jinak si vysvětlit skutečnost, že tažení Bertranda Russella v roce 1962 za jaderné odzbrojení podnítilo Satiše a jeho kamaráda E. P. Menona k tomu, aby se zcela bez peněz vydali na pouť za mír z Nového Dillí do Moskvy, Paříže, Londýna a nakonec Washingtonu, přičemž pro každého vůdce čtyř jaderných velmocí nesli balíček čaje míru společně s radou, že než se své problémy rozhodnou vyřešit jadernou válkou, měli by se posadit a dát si v tichu šálek čaje? A jak jinak si vyložit fakt, že když tento čiperný idealista z tak skromných poměrů dorazil v roce 1973 do Velké Británie, záhy se zařadil mezi nejváženější a nejvýznamnější hlasy v zemi?

Satiš Kumár je očividně ztělesněním příkladné odvahy a tvůrčí vize, který silou vlastní osobnosti naplňuje své jedinečné životní poslání. Získal mezinárodní uznání jako šéfredaktor časopisu *Resurgence* (Obnova), který už desítky let hlasitě prosazuje ekologické cítění, sociální i ekonomickou spravedlnost a uctivý způsob života podle filozofie nenásilí a humánních duchovních hodnot. Založil nezávislou školu The Small School v Hartlandu, čímž vytvořil model nápaditého komunitního vzdělávání, a coby činorodý zakládající ředitel akademie Schumacher College svádí na jedno místo řadu nejpodnětnějších

myslitelů a aktivistů na světě, aby vyučovali zrovna ve Velké Británii. Sám přitom zásadně přispívá ke snahám o rozvoj lidského vědomí, který je v dnešní době tolik potřebný.

Díky své bytostné touze chránit a ctít život na této krásné planetě, jemuž tak nevybíravě ubližujeme, Satiš Kumár už dlouho vystupuje jako neúnavný bojovník za naléhavá témata. Vlastním životem a dílem – ať už v roli šéfredaktora, učitele, spisovatele, nebo řečníka v rozhlase i v televizi – názorně dokazuje, čeho lze dosáhnout, když lidský pohled na svět i lidskou činnost v něm znovu prostoupí léčivé a transformativní síly duše. Právě takové síly nesmírně živě a poutavě promlouvají z následujících stránek.

Lindsay Clarke

PODĚKOVÁNÍ

Tato kniha by nevznikla nebýt laskavé pomoci a podpory mé ženy June. Téměř každé ráno vedeme nad hrnkem čaje hloubavé rozhovory, během nichž se vracíme ke starým úvahám, prozkoumáváme ty nové a občas se nám poštěstí dojít k nějakému závěru. Povídáme si a necháváme konverzaci plynout jako vinoucí se řeku. Většina hovorů odteče po proudu času, ale několik debat se mi zarylo do paměti a vyústilo v tuto sbírku.

June se navíc velkoryse podílela na celém procesu psaní, připomínkování i úprav. Ani nedokážu vyjádřit slovy, nakolik jsem jí vděčný za její pozornost a účast.

Dále bych chtěl mnohokrát poděkovat Leemu Cooperovi, s nímž se přátelím už čtyřicet let a který můj rukopis na papíře pečlivě přepsal do počítače. Lee, June a já jsme spolu v roce 1973 začali tvořit časopis *Resurgence* (Obnova). Od té doby vím, že se na Leeho můžu kdykoli spolehnout.

Vřelé díky patří Elaine Greenové, která se mnou spolupracuje a pomáhá mi s psaním už více než deset let. Pouze díky její nezištné podpoře získala tato kniha svou konečnou podobu.

A hluboce si cením zásluh Monicy Perdoniové, která mě vlastně k sepsání této knížky inspirovala. Vzhledem k tomu,

že se podílím na vedení časopisu *Resurgence and Ecologist* (Obnova a ekologie), učím na Schumacher College a přednáším na veřejnosti, na psaní nové knihy mi nezbývá příliš prostoru. Monica mě ovšem z přátelství přesvědčila, abych si nějaký čas vyšetřil a přetavil své myšlenky do následujících řádků. Takže děkuji, Monico!

PŘEDMLUVA

Půda je zdrojem veškerého života, doslova i přeneseně. Veškerý život se rodí z mateřské zeminy a zase se do ní navrácí. Miluji půdu jako svou matku a dobře se o ni starám. Půda zahrnuje zemi, vzduch, oheň i vodu. Je to sama příroda.

Jestliže je mé vnější tělo půdou, má vnitřní bytost je duší. Stejně jako obdělávám půdu, abych vypěstoval jídlo pro tělo, pečuji o duši a pěstuji lásku, soucit, krásu a jednotu, abych uvnitř i vně sebe nastolil harmonii.

Když je mi dobře v sobě, je mi dobře i ve světě. Je mi dobře ve společnosti všech lidí. Díky péči o půdu jsem členem pozemského společenství a díky péči o společnost jsem členem lidského společenství. Miliardy lidí nejrůznějších kultur i barev tvoří jednu lidskou rodinu. Trápím se, když trpí, a raduji se, když jsou šťastní. Tehdy se mohu povznést do stavu naprosté duševní vyrovnanosti.

Z toho důvodu trojice „půda, duše, společnost“ vyjadřuje třemi slovy skutečnost, že jsme všichni spřízněni, propojeni a závisíme jeden na druhém. Oslavuje celistvost a jednotu života v jeho nepřebných podobách.